

KLAGANDE

Svaipa sameby, 899100-1028

MOTPART

Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut den 16 november 2018, se bilaga 1

SAKEN

Skydds jakt på järv enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen) beslöt den 16 november 2018 att avslå ansökan från Svaipa sameby (samebyn) om förebyggande skydds jakt på tre järvar i de östra delarna av samebyns åretruntmarker. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Samebyn yrkar att ansökt skydds jakt ska beviljas och anför bl.a. följande.

Samebyn är idag hårt ansatt av ett stort rovdjurstryck och därmed stora förluster för den enskilda renägaren. Inom samebyn finns alla de stora rovdjuren bl.a. järv. Under senaste inventeringen av järv konstaterades fem godkända föryngringar och en förmodad föryngring. Det innebär mellan 35 och 40 individer av järv inom samebyns åretruntmarker.

Vid tidigare tillstyrkta skydds jakter, där föryngringar tagits bort, fanns ett flertal kadaver i järvlyorna med omgivning. Detta, plus järvrivna renar, visar på att en stor del av förlusten av renar förorsakats av järv. Under 2017 ansåg länsstyrelsen att det var för många järvar i samebyn och beslöt på eget initiativ om skydds jakt. Beslutet överklagades med utebliven skydds jakt som följd. Höstvintern 2017 och vintern 2018 fick samebyn avliva åtta renar som skadats av rovdjur. Under innevarande höstvinter har samebyn även observerat förlust av renar, och spridning av hjordarna, orsakat av varg.

Förlust av rovdjursdödade renar är mycket svårt att dokumentera, speciellt under barmarkstid. Att identifiera speciella järvindivider, som gör större skada än andra, är enligt samebyns mening en omöjlighet. Det ifrågasätts att Arjeplog-området ska ta så stor del av rovdjursansvaret som vilar på hela landet. Det är orimligt att enskilda renägare i denna sameby, som är liten sett till både areal och att antalet tillåtna renar är 5 000, ska bära så stor del av detta åtagande och stå för födan åt den stora andelen järvar i samebyn.

Samebyn vill, genom att beskatta den nuvarande järvstammen, få ett lägre rovdjurstryck i sina åretruntmarker. Ett lägre antal järvar skulle medföra betesro och bättre hälsa för renhjorden samt förbättra renägarnas arbetsmiljö.

Länsstyrelsen finner inte skäl att ändra sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser och rättspraxis

Enligt 2 kap. 17 § regeringsformen regleras samernas rätt att bedriva renskötsel i lag. Av 2 och 3 §§ första stycket jaktlagen (1987:259) framgår att vilda däggdjur är fredade och får jagas endast om det följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av denna.

Enligt 23 a § jaktförordningen får skyddsjakt beslutas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Därutöver måste jakten ske i något av de syften som paragrafen räknar upp, bl.a. att förhindra en allvarlig skada på boskap eller annan egendom. Enligt 23 b och 24 a §§ får länsstyrelsen besluta om skyddsjakt på bl.a. järv fattas om det finns förutsättningar enligt 23 a efter ansökan från den som riskerar att drabbas av skada. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå, får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat.

I förarbeten förtydligas att jakt efter järv bör ske som skyddsjakt efter skadegörande individer eller en grupp skadegörande individer när dessa kan identifieras, om det inte finns någon annan lämplig lösning och jakten inte förvärrar artens bevarandestatus eller förhindrar återställande av en gynnsam bevarandestatus (prop. 2008/09:210 s. 51). I senare förarbeten betonas att

järvens huvudsakliga utbredningsområde återfinns inom renskötselområdet och att ren är järvens viktigaste bytesdjur. Järven bedöms därmed vara det rovdjur som måste förvaltas med störst försiktighet i områden som används för renskötsel och där är det allra viktigast att eventuell jakt koncentreras till de mest skadegörande individerna. En begränsning av järvstammen bör kunna ske i de områden som är mest skadeutsatta och där det förväntas göra störst nytta för rennäringen (prop. 2012/13:191 s. 66).

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har i sitt avgörande HFD 2018 ref. 7, som gäller skydds jakt på järv, uttalat bl.a. att:

Naturvårdsverket har fastställt referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus för järvpopulationen i Sverige till 600 individer. Referensvärdet får inte underskridas. Miniminivån för årliga föryngringar i Norrbottens län har fastställts till 46 och för hela landet till 96. [---] Sverige har valt att ge järven ett mer långtgående skydd än vad som följer av art- och habitatdirektivet och jämför den med björn, lo och varg som enligt direktivet åtnjuter ett i förhållande till järven högre skydd. EU-domstolen har beträffande dessa arter uttalat att en förutsättning för skydds jakt är att jakten inte kan förvärra den ogynnsamma bevarandestatusen hos de aktuella populationerna eller förhindra återställandet av en gynnsam bevarandestatus (Kommissionen mot Finland, C-342/05, EU:C:2007:341, p. 29). Det finns anledning att tillämpa samma synsätt när det gäller skydds jakt efter järv.

I avgörandet vidgår HFD att samerna har ställning som urfolk vars rätt till renskötsel ska beaktas och att nationella regler i största möjliga utsträckning ska ges en tolkning som överensstämmer med folkrättsliga regler. Dock förklarar HFD att de FN-konventioner med mest relevans för samernas traditionella levnadssätt inte införlivats i svensk lag och inte medför att skyddet för järv enligt jaktförordningen får åsidosättas.

HFD uttalade att det stod klart att järvstammen var för låg både i förhållande till referensvärdet för gynnsam bevarandestatus och Naturvårdsverkets miniminivåer för årliga föryngringar för att stammen skulle anses ha en

gynnsam bevarandestatus. Detta utesluter enligt HFD:s mening inte att det finns ett visst utrymme för att besluta om skyddsjakt.

HFD framhöll sedan att den sökta skyddsjakten inte avsåg några specifika skadegörande individer utan syftade till att minska det totala järvbeståndet i det aktuella området, dvs något som närmast liknar licensjakt. En sådan typ av jakt skulle kunna riktas mot ett begränsat antal individer förutsatt att det får antas sakna effekt för arten som sådan. HFD avlog överklagandet utifrån att ett beviljande av den sökta skyddsjakten skulle förvärra järvens ogynnsamma bevarandestatus i dess naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsen har även hänvisat till dom av Kammarrätten i Sundsvall den 29 december 2017, mål nr 2838-17. Där uttalade kammarrätten att en skyddsjakt som inte riktas mot specifika skadegörande individer, utan är regionsinriktad med syfte att minska järvbestånd i aktuella områden och därmed skador på ren, ställer höga krav på beslutsunderlaget. Det räcker då inte med en risk för skada som beskrivs på generell nivå, utan det krävs en bedömning avseende den enskilda samebyn, betonade kammarrätten.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om samtliga förutsättningar för skyddsjakt efter järv är uppfyllda enligt 23 a och 23 b §§ jaktförordningen.

Enligt aktuella uppskattningar från Naturvårdsverket har populationen av järv i hela Sverige, per den 1 november 2018, ökat från 522 till 583 jämfört med förra året. Detta ska jämföras med de cirka 500 järvar som i HFD:s avgörande uppskattades för vintern 2016. Vid relevant tidpunkt i nu aktuellt mål har det svenska järvbeståndet således närmat sig referensvärdet om 600 individer. Referensvärdet för att bevarandestatusen ska anses vara gynnsam underskrids dock fortfarande om än betydligt mindre än tidigare. Längre från uppsatt mål om 60 föryngringar är de 46 föryngringar av järv som

identifierats i Norrbottens län under 2018. Förvaltningsmålet avseende föryngringar är således bara uppfyllt med drygt tre fjärdedelar. Trots den ökning av järvstammen som skett är målet för gynnsam bevarandestatus ännu inte uppnått.

För beviljade av skyddsjakt krävs ett starkt och precist underlag avseende risken för skada och den ansökta jaktens förmodade effekt. Detta gäller i särskilt hög grad i förhållande till arter som ännu inte uppnått gynnsam bevarandestatus.

Att järven allmänt sett visats i områden med renskötsel och har renar som byte är känt och anges i förarbeten. Förvaltningsrätten ifrågasätter heller inte att det finns en förhållandevis hög koncentration av järv i den aktuella samebyn och att detta medför en generell risk för järvdödade renar och ökad stress för de renar som befinner sig i området. För att skyddsjakt ska kunna beviljas krävs dock i princip att vissa skadegörande individer kan pekats ut.

Samebyn åberopar åtta avlivningar till följd av rovdjursangrepp under vinterhalvåret 2017/18. Det är inte ens påstått att alla dessa orsakats av järv. Samebyn har angett att också varg är en möjlig predator. Det har inte pekats ut några särskilda järvar som potentiellt skadegörande individer utan ansökan gäller begäran om att få skjuta ett visst antal för att minska den generella belastningen på samebyn i förhållande till rovdjursskador på samebyns renbestånd.

Med hänsyn till att miniminivån för järvar i landet ännu inte är uppnådd, att miniminivån för föryngring av järv i Norrbotten är ganska långt från målet samt att det inte föreligger ett underlag som tillräckligt tydligt och platsbestämt pekar ut vissa skadegörande individer och därmed den konkreta risken för skada i den aktuella samebyn anser förvaltningsrätten att länsstyrelsen haft skäl för sitt beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

[REDACTED]

rådman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

[REDACTED] har föredragit målet.

Länstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

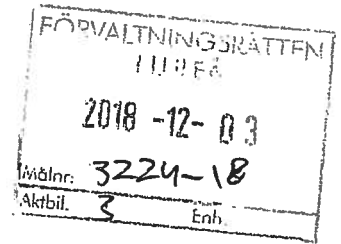
bilaga 1

1 (5)

Datum
2018-11-16

Diarienummer
218-12936-2018

Svaipa sameby

Avslag på ansökan om skydds jakt på 3 järvar i Svaipa sameby

Beslut

Länstyrelsen avslår er ansökan.

Ansökan

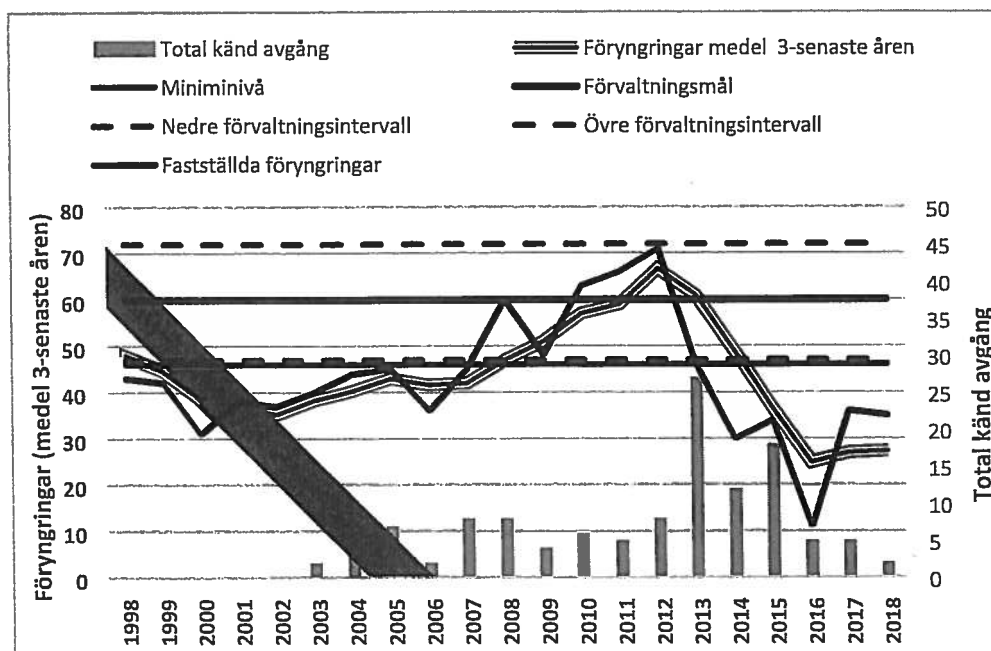
Den 23 oktober 2018 inkom Svaipa sameby med en ansökan om förebyggande skydds jakt på tre (3) järvar i de östra delarna av samebyns åretsruntmärker. Samebyn anför i sin ansökan att man hyser fem godkända järvföryngringar samt minst en förmodad föryngring vilket beräknas motsvara ungefär 35 till 40 järvindivider. Samebyn menar i sin ansökan att det samlade rovdjurstrycket är fullständigt oacceptabelt då man även berörs av lodjur, björn och örnpredation vilket leder till att samebyns renskötsel företag inte kan försörja sig på den avkastning som renhjorden ger. Det har även rört sig en varg på samebyns marker. Samebyn pekar ut ett område, där det i årets inventering uppdagats flest järvföryngringar, som särskilt såbart. Området är känsligt eftersom man i detta område håller huvudhjorden inför skiljning och flytt till vinterbeteslandet. Störningar av renhjorden kan innebära att hjorden skräms österut ner mot granskogsbältet med merarbete och stor risk att inte få tag i alla flockar för skiljning och slakt.

Enligt ansökan har samebyn återfunnit ett flertal rovdjursdödade renar i det aktuella området under innevarande höst. Även under föregående år har samebyn haft liknande problem i just detta område. Det året ansökte samebyn om skydds jakt men återtog ansökan eftersom Länstyrelsen beslutade om skydds jakt i området på eget initiativ. Ärendet överklagades och skydds jakten kunde inte genomföras.

Järvförekomst i Norrbotten

2018 års inventeringsresultat visade på 35 godkända föryngringar i Norrbottens län. Detta innebär att Norrbotten alltså hamnar under den fastställda miniminivån för länet på 46 föryngringar. Förvaltningsmålet för Norrbotten är 60 föryngringar (motsvarande 376 individer), med ett förvaltningsintervall på 47–72 föryngringar (294–451 individer).

Ofördelaktiga väderleksförhållanden kan ibland ge ett missvisande inventeringsresultat. Detta gör det svårt att härleda ökning eller minskningar i järvpopulationen utifrån föryngringsdata. Länstyrelsens bedömning är att 2016 års resultat på 11 dokumenterade föryngringar underskattade den faktiska järvpopulationen. Av den anledningen är det rimligare att använda sig av ett genomsnitt för de tre senaste åren när ambitionen är att övervaka järvstammen på länsnivå (Fig. 1).

Figur 1. Antal järvförnyringar och känd avgång i förhållande till referensvärden i Norrbottens län under åren 1998-2018.

Tätheten av järv inom länet varierar stort och det huvudsakliga området för reproduktion utgör ca 40 % av länets yta eller 40 000 km². Kärnområdena är främst Arjeplog kommun i sin helhet samt Gällivare och Kiruna kommuner ovan odlingsgränsen. Utanför dessa områden återfinns endast sporadiska förnyringar. Om Norrbottens län ska uppnå den fastställda miniminivån på 46 förnyringar krävs en järvtäthet på ca 7 järvar per 1000 km² givet att järv endast förekommer i reproducerande stammar inom dagens kärnområde på ca 40 000 km². Länsstyrelsens bedömning är att järvtätheten i Arjeplogs kommun som helhet kan uppskattas till ca 8,5 järvar per 1000 km², baserat på årets lyeinventering. Det krävs därför att järv tillåts förekomma i reproducerande stammar i skogslandet i större antal och mer frekvent än i dagens läge.

2018 års inventering har visat att Svaipa sameby berörs av fem fastställda förnyringar av järv. Ytterligare en förnyring är särredovisad och ersättningsgrundande. Berörd naturbevakare bedömer att årets resultat är en rättvisande bild av antalet förnyringar i samebyn.

Motivering

Juridiska förutsättningar för skydds jakt

Beslut om skydds jakt efter järv kan fattas med stöd av 23 a och 23 b §§ jaktförordningen (1987:905). För att skydds jakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Skydds jakt får enligt bestämmelserna medges för att förhindra allvarlig skada om det inte finns någon annan lämplig lösning och om den inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Naturvårdsverket har i delegeringsbeslutet den 17 maj 2018 (NV-02872-18) överlämnat rätten att fatta beslut om skydds jakt efter järv till Länstyrelsen i Norrbottens län. Delegeringen gäller från den 1 juni 2018 till och med den 30 juni 2019. I och med delegeringen av rätten att fatta beslut om skydds jakt på järv övergår också ansvaret att använda skydds jakt på ett sådant sätt att de nationella målen för rovdjursstammarna nås.

Länstyrelsens bedömning

Länstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall och bedömer skadornas omfattning, om skadeförebyggande åtgärder gjorts, vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skydds jakt. Länstyrelsen bedömer även om skydds jakt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Vidare bedömer Länstyrelsen om det går att identifiera speciellt skadegörande individer eller särskilt skadeutsatta områden.

Naturvårdsverket fastställde efter årets inventeringsresultat att den totala järvstammen i Sverige beräknas uppgå till cirka 583 individer vilket innebär att järvpopulationen fortsätter öka men fortfarande ligger under referensvärdet för gynnsam bevarandestatus. För att järvstammen ska återfå gynnsam bevarandestatus i Sverige behöver populationen öka till 600 individer. I Naturvårdsverkets delegering och vägledning (NV-02872-18) framkommer att gynnsam bevarandestatus ska uppnås inom rimlig tid och att skydds jakt därför bör medges restriktivt. Naturvårdsverket bedömer att gynnsam bevarandestatus för järv kan uppnås 2023 om det totala uttaget årligen hålls på 2 %. Nationellt motsvarar detta ett årligt uttag om 11 individer baserat på årets populationsuppskattning.

Även om arten som sådan befinner sig under referensvärdet för gynnsam bevarandestatus, fastslår såväl Förvaltningsrätten som Högsta Förvaltningsdomstolen (Mål 2384-16 och 1002-17) att det är möjligt med förebyggande jakt på järv. Länstyrelsen utesluter inte att ett sammanlagt uttag om några individer är tänkbart i Norrbotten utan att förhindra att gynnsam bevarandestatus kan uppnås inom rimlig tid. Samtliga förutsättningar som anges i 23 a och 23 b §§ jaktförordningen måste emellertid vara uppfyllda för att skydds jakt ska kunna beviljas.

Länstyrelsen ifrågasätter inte att risken för skada är större i järvtäta områden och att Svaipa sameby har en mycket hög järvtäthet. Tidigare prövningar har dock visat att det ställs mycket höga krav på beslutsunderlaget när det gäller beslut om förebyggande skydds jakt och att det inte enbart går att hänvisa till tätheten av arten i området. Det blir tydligt i Förvaltningsrättens dom (Mål 2539-17) där det konstateras att det i denna typ av fall krävs en tydlig koppling mellan vissa skadegörande individer och förekomsten

av ren i området för att kunna förutse jaktens förmodade effekt. Vidare förtydligar rätten att det ska visas att risken för allvarlig skada för rennäringen kommer att undvikas om det antal järvar som beslutet gäller får skjutas. I en annan dom från Förvaltningsrätten (Mål 2384-16) framkommer att det behövs konkreta uppgifter rörande samebyns förluster för att bedöma om kriteriet för allvarlig skada kan anses vara uppfyllt eller inte. Även Kammarrätten (Mål 2838-17) fastslår att det vid skadeförebyggande jakt på järv ställs särskilt höga krav på beslutsunderlaget och att situationen inte får beskrivas för generellt. I sin ansökan hänvisar samebyn till omfattande förluster orsakade av samtliga rovdjur men saknar tidigare dokumenterad skadebild som kan verifiera det, både för samebyn som helhet och för det berörda området. 2017 hade samebyn en liknande täthet av järvföryngringar men bara en dokumenterad skada orsakad av järv. Naturbevakaren påpekar att samebyn har en tät järvstam och därmed sannolikt skador som motsvarar detta. Denne förklarar vidare att renarna vanligtvis befinner sig i det aktuella området under barmarkstider och därmed är möjligheterna att dokumentera skador begränsade.

På grund av det höga kravet på beslutsunderlaget anser Länsstyrelsen dock att Svaipa sameby inte tillräckligt tydligt har kunnat redovisa skadornas omfattning, särskilt skadeutsatta områden eller den ansökta jaktens förmodade effekt. Sammanfattningsvis gör Länsstyrelsen bedömningen att Svaipas ansökan inte uppfyller kriterierna för att bevilja skydds jakt i förebyggande syfte och ansökan bör därför avslås.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av chefen för naturmiljöenheten [REDACTED] med rovdjurshandläggaren [REDACTED], som föredragande.

Bilagor

1. Hur man överklagar

Kopia skickas till

Polismyndigheten i Norrbottens län: polismyndigheten.norrbotten@polisen.se

Satens veterinärmedicinska anstalt: rovdjur@sva.se

Järvforskningsprojektet: [REDACTED]@slu.se

Länsstyrelsens fältenhet: BD-DL-faltenheten@lansstyrelsen.se

Beslutet laddas upp i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos förvaltningsrätten. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 Luleå. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till norrbotten@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet.** Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om någon annan part överklagar beslutet, till exempel en kommun eller annan myndighet, är tiden **tre veckor från det datum som står på beslutet.**

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00. Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Hur räknar vi ut tiden?

Sista dagen för överklagande är exakt 3 veckor från den veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen för överklagande är en helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.